

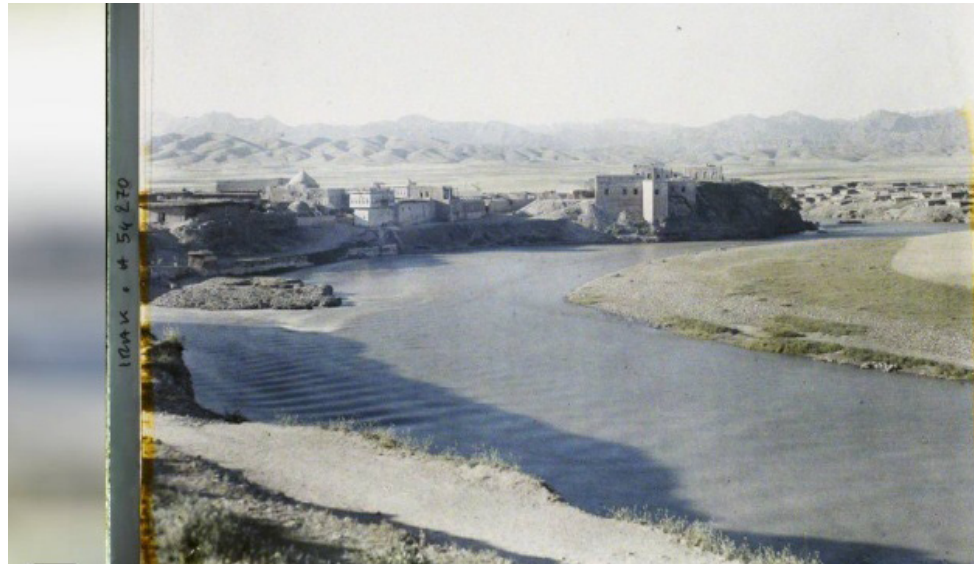
Di arşivan de Kurd û Kurdistan

Li Fransayê "Muzeya Albert Kahn" arşiveke ku 70 hezar wêne tê de hene, li xelkê vekir. Bankavanê Fransî, Albert Kahn sala 1908'an 12 wênegir pey-wirdar kirin da ku li dinyayê bigerin û wêneyan bigirin. Di nav arşiva van wênegiran de wêne û videoyên ku li Kurdistanê hatine girtin jî hene.

Arşiveke xurt û 70 hezar wêne

Lê piştî xebatên durr û dirêj niha Muzeya Albert Kahn malpera xwe nû kir û belgeyên ku wênegir girtibûn bi qelîteyê baş jî nû ve derxist hemberî xelkê. Muzeyê arşiva xwe jî sedî 80'ê jî xelkê re vekirîye û xelk dikare bi awayekî online xwe bigihîne van wêneyan yan jî belgeyên din yê ku di nava wan salan de hatine girtin. Yanî 70 hezar wêneyên di navbera salên 1908 û 1931'ê de hatine girtin, li ser malperê belav kirine. Lê zimanê malpera ku arşiv tê de hatiye bicih kirin, tenê Fransî ye, ev yek dike ku xelk zehmetiyê bibin.

Li Fransayê "Muzeya Albert Kahn" bi arşiveke nû derdikeve pêşberê xelkê. Di arşiva muzeyê de wêneyên bi reng yê ku destpêka sedsala 20'an hatine girtin, hene. Muze bi vî yekê berê xelkê dide rabihuriyê û dixwaze kesên li van wêneyan dinihêrin, li wê heyamê bifikirin û lê bihizirin. Ji lewre di arşivê

de derbarê hin welat û çanda wan de wêne û videoyên balkêş hene. Muze bi projeya "The Archives of the Planet" ku hewl dide arşivên kevn dijitalize bike, 70 hezar wêneyên kevn ên bi reng, bi qelîteyên baş derdixe pêşberî bîneran. Di nav van wêne û dûmenan de gelek jî li Kurdistanê hatine girtin. Li bajarên Kirmaşah, Mûsil û Zaxoyê gelek wêne û video hatine girtin. Her wiha dûmenên Êzîdiyên li Mor Yaquubê jî hatine girtin.

Lê bi riya Google Translate, ev yek jî tê çareserkirin û xelk dikare bi reheltî jî çavkaniyê sûdê werbigire.

Kurd bi cilûbergên xwe Kurdistan jî bi rengê xwe

Dema min berê xwe da arşiva muzeyê, wêneyên ku li Kurdistanê hatine girtin bivênevê bala min kişandin ser xwe. Wêne û dûmenên li Kurdistanê hatine girtin derbarê çand û jiyana wî zemani de gelek tiştan berbiçav dikin. Wêne û dûmenên Kurdistanê di sala 1927'an de hatine girtin. Li bin wêneyekî nivîsandine "Jinên Kurd ên ciwan" her wiha li bin wêneyekî jî nivîsandine "Kalemêrekî Kurd", di her du wêneyan de jî Kurd bi cilûbergên xwe li pêş in û pîrr lihevhatî

12 wênegirên li dinyayê digerin

Bankavanê Fransî, Albert Kahn sala 1908'an xwest mirovahiyê û her wiha civakên li dinyayê bi riya wêneyan bide nasîn. Wî jî bo vî yekê jî foneke mezin veqetand û gelek pere xerc kirin. Albert Kahn jî bo vî projeya xwe bibe serî, 12 wênegirên profesyonel wezîfedarkirin û ev 12 wênegir li dinyayê belav bûn. Ji bo vî projeyê wênegir li gelek welatan geriyar. Projeya Albert Kahn sala 1931'ê bi dawî bû. Ji ber ku rewşa borsayê ne baş bû Kahn jî sala 1929'an îflas kir. Wênegiran di nava van salan de gelek wêne girtin û li dinyayê bûn şahidên gelek bûyerên cihê. Helbet li gel girtina wêneyan, wênegiran tîra xwe dûmen jî girtibûn. Koleksiyona ku van wênegiran ava kiribû, berfireh bû. Ji sala 1990'î heta îro Muzeya Albert Kahn koleksiyonê bi awayekî online nişanê xelkê dida, lê jî ber malpera wan kevn bû û qelîteya wêneyan jî ne baş bûn bala xelkê nedikişandin ser xwe.

'Ji ber êrişên dewleta Tirk daristanên Soran ber bi tinebûnê diçin'

Berpîrsê Desteya Rêxistinên Jîngehparêz a Soran ragihand ku hem li hindir hem jî ji derve, daristanên talankirin, ji ber bombebaranên dewleta Tirk û Îranê jî daristanên herêmê ber bi tinebûnê ve diçin. Berdevkê Parastina Şaristanî jî da zanîn ku ew jî ber êrişan nikarin karmendan bişinin herêmê.

Êrişên dewleta Tirk a dagirker yê li ser Kurdistanê bê navber dewam dikin, dewleta Tirk ne tenê êrişî xelkê sivîl dike, xwezaya Kurdistanê jî talan dike. Herwiha bi hatina werza zivistanê re jî, ji ber ku hikûmet neftê belav nake, welatî berê xwe didin dar birinê. Ev jî bandorek nerênî li xweza û daristanên Başûrê Kurdistanê dike. Derbarê mijarê de berpîrsê Desteya Rêxistinên Jîngehparêz a Soran Hejar Mahîr ji Rojnews re axivî. Hejar Mahîr da zanîn ku

bi du awayî daristanên îdareya Soran tîna talankirin û got; "Li aliyek bombebaran dewleta Tirk û Îranê, li aliyek din de jî ji bo xwe germkirinê dar tîna birin. Ji ber bombebaranên dewleta Tirk û Îranê daristanên herêma me ber bi têkçûnê diçin." Hejar Mahîr di dewama axaftina xwe de got; "Em bang li aliyên peywendîdar dikin rê li ber birîna daran bigirin, li şûna çandina darên nû, nehêlin darên ku temenê wan 200 sal zêdetir in werin birin." Berdevkê Parastina Şaristanî ya Soran Beyar Balek jî li ser heman mijarê jî Rojnews re axivî. Beyar ragihand ku sala borî li herêma

wan 182 buyerên şewatê çêbûn, di encam de gelek puş û daristan şewitîn. Beyar got ku beşek mezin jî ji ber topbaran û bombebaran dewleta Tirk û Îranê şewitîn. Beyar di dewama axaftina xwe de got; "Em nikarin karmendên Parastina Şaristanî ji bo herêmên ser sînor bişînin, ji ber ku topbaran heye û metirsi li ser jiyana wan çêdibe." Berdevkê Polîsan yê Parastina Şaristanî ya Soran Emîr Xoşewî jî got; "Bê guman bombebaranên dewleta Tirk jî bo têkçûna daristanan û şewitîna puş bi bandore. Lê em nikarin biçin cihên ku agir pêdikivin, ji ber ku qedexeye." -ROJNEWS

Sudoku:Pirs 41

8				6		3	4	
2	7			9				
				4	7			8
1		8	6				7	
			3		9			
	2				8	4		1
3			4	7				
					2		1	6
	8	1		9				4

Sudoku: Bersiv 40

8	1	3	4	5	2	9	7	6
2	5	7	1	6	9	8	3	4
4	6	9	3	8	7	2	5	1
6	7	4	5	9	3	1	2	8
3	9	1	6	2	8	7	4	5
5	2	8	7	4	1	3	6	9
1	3	6	9	7	5	4	8	2
9	8	5	2	3	4	6	1	7
7	4	2	8	1	6	5	9	3

Quncika Têgînan

Ast	Pile, rade, derece, sewiye, hîza, darax. Bilindî û nizimiya tişteki: Filankes di mijara ziman de ne di asta filankes de ye.
Belge	Tişt a ku tişteki misoger dike. Delîl, govan, dokûment. Sûcê filankesê hat belgekirin. Belgeya ku min pere dayinê di destê min de ye.
Dane	Agahî. Daneyên di destê me de tîra sîcdarkirina wî dikin.
Demografi (Fransî)	1.Lêkolînên li ser komên mirovan yê ku li herêmekê dijîn. 2.Gelhe, nifûs, xelk, komên mirovan yê li herêmekê dijîn. Dagirker demografiya Kurdistanê diguherînin.
Klînik (Fransî)	Ciyê ku venêrina nexweşan lê tê kirin.
Maske (Fransî)	Rûpoş, berû, girtek, rûyîn, mask, berdevik
Nivîsgeh	Dezgeh, daîre, bûro, ofîs. Ciyê ku karê nivîsê lê tê kirin.
Sînevîzyon (Fransî)	Ekranên gelek mezin, televîzyonên gelek mezin.
Stratejî (Fransî)	Ji bo demên dirêj plan û proje.
Venêrîn	Pişkinîn, teftêşkirin: Di ketina bajêr de endamên asayişê li me venêrîn. Bijîşk li nexweş venêrî.

Êrişên dagirkeriya Tirk bênavber dewam dikin

Navenda Ragihandin û Çapemeniyê ya HPG'ê ragehand ku artêşa Tirk a dagirker çeperên berxwedanê yê li herêma Çamçoyê carekê bi bombeyên qedexê û 7 caran jî bi çekên kîmyewî bombebaran kir. R-3

DEWLETA TIRKIYÊ: KUJERA JINÊN AZADIXWAZ

Dagirkeriya Tirk Jinên herî jîndar di cihanê de dike armanc

Bi derketina Tevgera Azadiya Kurdistanê re, jina Kurd jî bo azadî, wekhevî û demokrasiyê têkoşînêke xurt pêşxist û ji bo jinên azadixwaz yê cihanê bû pêşeng. Dewleta Tirk û hêzên hegemon jî, jina azad li ser deştilata xwe xeter dibînin û wê dikin armanc. R-5

Ronahî Serhat: Jinan li hember pergala

Endama Meclîsa PAJK'ê Ronahî Serhat diyar kir ku bê azadiya jinê tu pergala azad û demokrat nabin û got, tevahî jin li hember pergala zayendpereştî serî rakirin e û bêyî azadiya jinê jî wekhevî û edalet nayê. R-4

Komîteya Sotemeniyê: Eger derfetên me hebin emê careke din mazot li welatiyan belav bikin

Li Qamişlo welatî daxwaza beşa duyem ya belavkirina mazotê ya malan dikin. Li ser vî jî Komîteya Sotemeniyê ya bajarê Qamişlo got, Eger derfetên me hebin û beşek din ji mazotê bi deşt me bikeve, emê careke din mazotê li welatiyan belav bikin. R-6

Mala jinê di 2022`an de ji gelek pîrsgirêk û dozên jinan re bû cihê çareseriyê

Mala Jinê ya bajarê Qamişlo di 2022`an de gelek kar û xebat da meşandin. Li ser vî rêvebera Mala Jin Behiya Mûrad da zanîn ku di sala borî de 750 dozên jinan gihîştine ber deştê wan, ji wan jî 562 doz çareser kirine. R-2

Temenê mezin û rewşa koçberiyê jê re nebûn asteng

Jina kurd ya afriner û kedkar a bi navê Zeyneb Xelil, tevî hemû zehmetiyên jî, di bin çadirên koçberiyê de bi firotna xişiran zarokên xwe xwedî dike û debara jiyana xwe dike. R-2

